

16+

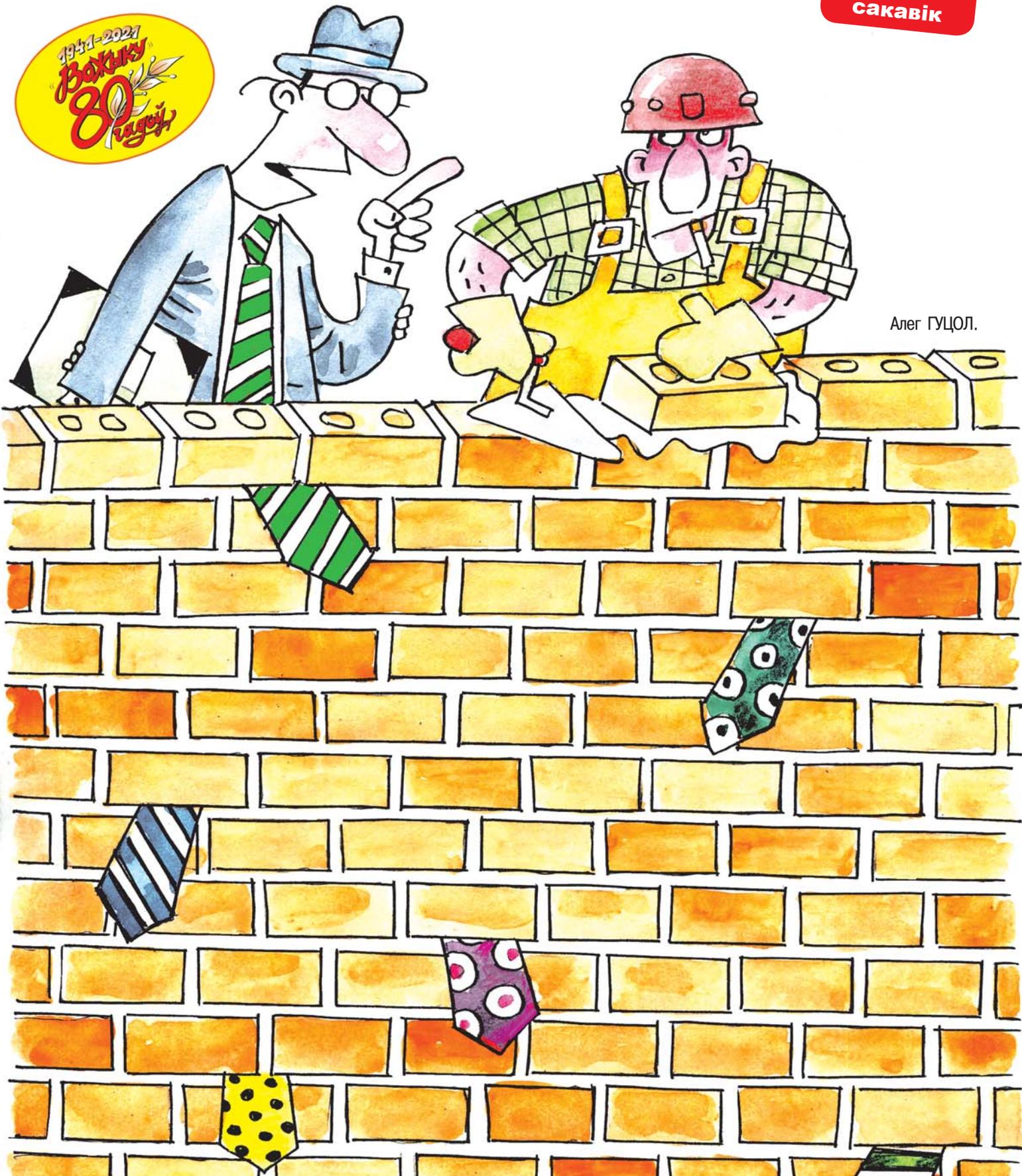

ISSN 0132-5957

ВОЖАК

Часопис сатири і гумору

3 • 2021
сакавік

Алег ГУЦОЛ.

ЗАЧАРАВАНАЕ КОЛА

Гісторыя заявы
ў трох частках з эпілогам

Частка 1

**Старшыні калгаса
«Шлях камунізму»
Хв. КУЛЯЙЛУ**

Прашу выдзеліць мне трактар, каб
прывезці дровы.

**В. ШЧЫРУН,
калгаснік-пенсіянер.**

Калгасніку В.ШЧЫРУНУ

Ваша заява разгледжана на праўленні
калгаса. Задаволіць Вашу просьбу нельга
з-за адсутнасці вытворчых магчымасцяў.

**Старшыня калгаса
«Шлях камунізму»
Хв. КУЛЯЙЛА.**

Частка 2

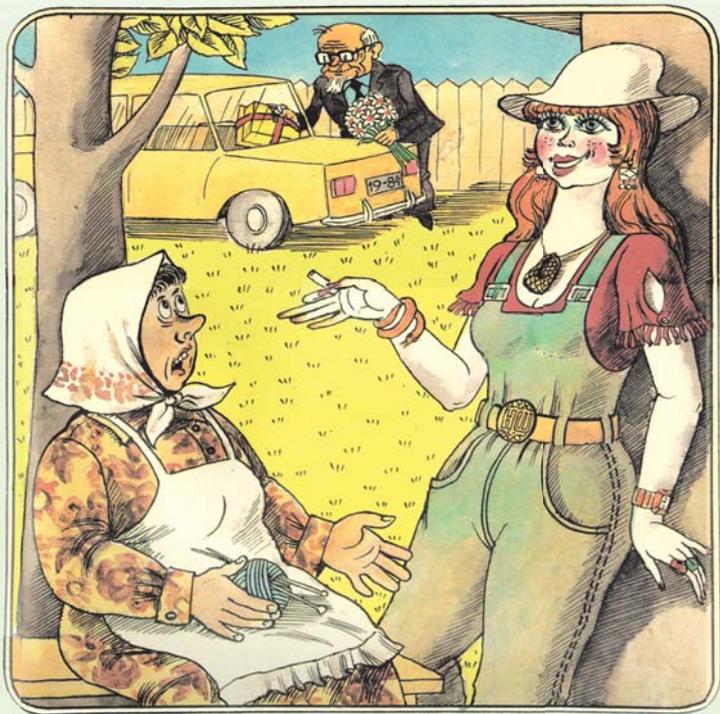
**Старшыні райвыканкама
Ул. САПУНУ**

Прашу Вас выдзеліць мне транспарт,
каб прывезці дровы.

**Калгаснік-пенсіянер калгаса
«Шлях камунізму» В.ШЧЫРУН.**

Яўген ЦАРКОЎ. «Вожык», № 2, 2001 г.

— Ці не надта стараваты твой гэты новы жаніх?
— Нічога, мама, цяпер у модзе рэтра.

Мікола ШЫШКОЎ. «Вожык», № 17, 1984 г.

**Старшыні калгаса
«Шлях камунізму»
Хв. КУЛЯЙЛУ**

Вам накіроўваецца заява В. Шчыру-
на, якая паступіла ў наш адрас, для раз-
гляду па сутнасці ўзнятага пытання.

Копію адказу аўтару прадаставіць
у райвыканкам.

**Старшыня райвыканкама
Ул. САПУН.**

**Калгасніку В. ШЧЫРУНУ.
Копія — райвыканкаму**

Ваша заява, адрасаваная ў райвыкан-
кам, разгледжана па сутнасці ўзнята-
га пытання. Задаволіць Вашу просьбу
ў дадзены момант нельга з-за адсутнас-
ці вытворчых магчымасцяў.

**Старшыня калгаса
«Шлях камунізму»
Хв. КУЛЯЙЛА.**

Частка 3

**Старшыні аблвыканкама
А. МАЦАКУ**

Прашу Вас аказаць мне дапамогу
ў дастаўцы дроў. Хоць у нашым кал-
гасе 15 трактароў, вырашыць пытанне

на месцы не ўдаецца ўжо некалькі ме-
сяцаў.

**Калгаснік-пенсіянер калгаса
«Шлях камунізму» В.ШЧЫРУН.**

**Старшыні райвыканкама
Ул. САПУНУ**

Прашу неадкладна разгледзець скар-
гу В. Шчыруна. Копію адказу аўтару на-
кіраваць у райвыканкам і аблвыканкам.

**Старшыня аблвыканкама
А. МАЦАК.**

**Калгасніку В. ШЧЫРУНУ.
Копія — аблвыканкаму,
райвыканкаму**

Ваша заява паўторна ўважліва раз-
гледжана на праўленні калгаса. Зада-
воліць Вашу просьбу нельга з-за адсут-
насці вытворчых магчымасцяў.

**Старшыня калгаса
«Шлях камунізму»
Хв. КУЛЯЙЛА.**

ЭПІЛОГ-ПЫТАННЕ:

Ці варта В. Шчыруну звяртацца ку-
ды-небудзь яшчэ і скардзіцца на служ-
бовых асоб?

**Падрыхтаваў да друку
Іван ГЕРАСЮК.**

Байка

(Паводле Івана Крылова)

Сабака раз з Кабылай на падворку
Пачаў не надта мілую гаворку:
— Як пагляджу — вялікая ты пані!
Ды толькі невядома, ў якім плане.
Усё, што можаш ты, — вазіць, араць.
Пра іншыя ж уменні не чуваць!
Але хіба зраўняешся са мною?
Я суткамі не ведаю спакою,
Бо ад ваўкоў днём статак берагу,
А ночку гаспадарку сцерагу.
— Вядома, так, — Кабыла адказала, —
Чужынцаў не пускаеш на парог.
Ды калі б я ў полі не арала,
То што б ты, пустабрэх, тады сцярог?

Наталля ІВЯНЕЦКАЯ,
г. Мінск.

Мікола ПІРГЕЛЬ.

Янусь МАЛЕЦ

ЯНУСЕЛЬКІ- МУДРАГЕЛЬКІ

◆ Рэўнасць — гэта калі бачыш, як жонка корміць тваёй катлейтай ката.

◆ «Эх, прападаю марна! Узяў бы хто мяне ў рукі, быў бы зусім іншы цымус!» — нерваваўся шуфель каля кортаў, назіраючы за спаборніцтвамі тэнісістаў.

◆ Які сэнс брахаць на тэлевізар, калі ён цябе не баіцца? Наадварот, у любы момант гатовы ўкусиць...

◆ Матай на вус, матай на вус! А што рабіць бязвусаму?

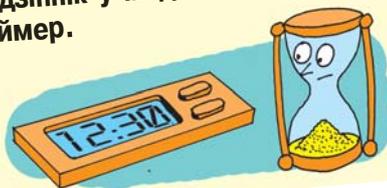
◆ «Артыстка пагарэлага тэатра!» — хмыкнула белая бяроза, на якую села і пачала гарласта каркаць чорная як сажа варона.

◆ Дрэнна, калі голад — не толькі не цётка, але і не дзядзька.

◆ «Ну і няхай у мяне няма малака, — разважаў казёл. — Я карысць па-іншаму прыношу...»

◆ Часам глядзіш на чалавека на прыпынку і не можаш зразумець, ці ў яго ногі замерзлі, ці ён артыст балета...

◆ «Ляжыць, як камень. І які з яго толк?» — пясочны гадзіннік у медкабінеце скептычна пазіраў на таймер.

ВОЖУ ПІШУЦЬ...

Вітаю, даражэнькі Вожык!

Навагоднія святы даўно мінуліся і, на жаль, пакінулі пасля сябе не толькі радасць, але і гора. Штогод у студзені ад атручвання алкаголем памірае нашмат больш людзей, чым у іншыя месяцы. У іх крыві знаходзяць да 7, а часам і да «рэкордных» 9 праміле этылавага спірту. Гэта ж колькі трэба выпіць «вогненнай» вады!

Хутка – вясеннія святы. Медыкі прагназуюць, што хоць і ў меншай ступені, ды няшчасці з нецвярозымі паўторацца. Навошта людзі так упарта шкодзяць сабе, імкнучыся ператварыць чырвоныя дні календара ў сінія?..

Марына ПТУШКО,
г. Магілёў.

Добры дзень, калючы сябар!

Стала вядома, як летась кабырчане часцей за ўсё называлі дзяцей: Арцём, Мацвей, Аляксандр, Цімафей, Марыя, Ганна, Дар'я... Але не забываліся і на «экзотыку». У некаторых падростаюць хлопчыкі Аарон, Аудзей, Дарый, Рафаэль, дзяўчынкі Авіва, Ізольда, Забава, Міра і іншыя.

Нярэдка, выбіраючы дзіўныя варыянты, бацькі мараць, каб іх нашчадкі вылучаліся ад самага нараджэння. Сапраўды, адмысловае імя прыцягвае ўвагу і адрозу запамінаецца. Куды там нейкаму Ягору да Тэйлара!..

Аднак раней «простыя» імёны не перашкаджалі нам праяўляць індывідуальнасць. Цяпер жа дарослыя занадта клапоцяцца, каб нібыта пазбавіць дзяцей комплексаў і адчування сябе пасрэднасцю, называючы іх незвычайна. Ды забываюць: грамчэй за ўсё бразгае парожняе вядро...

Канстанцін ХІЛЬКЕВІЧ,
г. Кобрын.

Вясна ідзе!

Мікола ПРГЕЛЬ x 3.

Пагрэлі рукі

Гомельская вобласць. «Грош і зімою грэе – так у народзе

кажуць», – разводзілі рукамі адказныя асобы УП «Гомельскі зоаветзаб». «Пагрэцца» яны вырашылі з дапамогаю... іншых фірм. Напрыклад, летась прадпрыемства закупіла праз ланцужок беларускіх і расійскіх пасрэднікаў шэраг ветпрэпаратаў, а затым прадало іх сельскагаспадарчым арганізацыям даражэй у некалькі разоў (ад 72 да

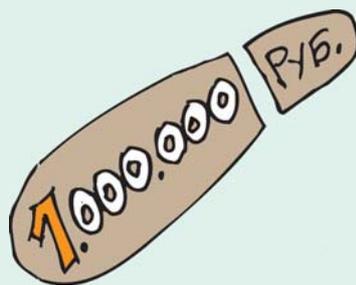
216 працэнтаў!), чым у першага імпарцёра.

Што «сагрэе» цяпер кіраўнікоў-аматараў нядобрасумленных здзелак, застаецца толькі здагадацца...

Мінская вобласць. Ледзьве не палова гаспадарчых таварыстваў рэгіёна «забыталіся» з выплатаю дывідэндаў. Вядома, што арганізацыі з доляй дзяржавы звыш 50 працэнтаў у статутным фондзе абавязаны частку прыбытку пералічваць у адпаведныя бюджэты. Але замест гэтага адны фірмы накіравалі даход на непрадугледжаныя законам мэты,

Дарагія сляды

іншыя – пакінулі яго сабе, спаслаўшыся на неіснуючыя фінансавыя праблемы, а некаторыя – наогул не цікавіліся думкамі акцыянераў наконт размеркавання прыбытку.

Сляды разблыталі кантралёры. І падлічылі: усяго за 2018–2019 гады мясцовыя бюджэты недаарымалі больш за 1 мільён рублёў. Пакуль вярнулася каля 50 тысяч...

Не разбагацеў

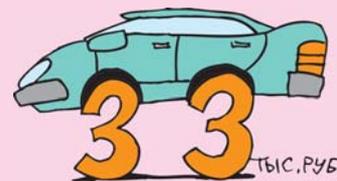
Віцебская вобласць. Відаць, дырэктар КУП «Міёрскі КБА» вырашыў скарыстацца парадай трэнераў асабістага росту. Маўляў, каб стаць заможным, паводзь сябе, як багач! Астатняе – потым...

Таму, маючы запазычанасць за энергарэсурсы, прадпрыемства

набыло летась з дазволу мясцовага райвыканкама службовы аўтамабіль з дадатковым абсталяваннем коштам 33 тысячы рублёў, хоць можна было выбраць базавую мадэль амаль на трэць танейшую.

Парады «псіхолагаў» не дапамаглі жыць па-багатаму. У адносінах дырэктара складзены прата-

кол аб адміністрацыйным правапарушэнні: ён рызыкуе збыць на суму да тысячы базавых велічынь.

Бліжэй да прыроды

– Вадзім, надвор’е слаўнае ад рання, А ты ля манітора ад відна! Схадзі ці на футбол, ці на спатканне. Такая прыгажосць – прыйшла вясна! – Што ж, на прыроду варта мне зірнуць... Камп’ютар да акна перацягнуць.

Уладзімір СІЎЧЫКАЎ,
г. Мінск.

Па матэрыялах прэс-цэнтра Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь.

Алег ГУЦОЛ.

— Не сумуй, Эля, хутка знойдзем табе новую сям'ю, Мінск вялікі, — маладая гаспадыня Наталля насыпала корм у міску, прысела на табурэт. — Тваю сястру Эрыку ўладкавалі тыдзень таму, і да цябе чарга дойдзе.

Шэрае з цёмнымі плямамі кацяня прагна пачало есці, а дзяўчына працягнула.

— У мяне таксама сястра ёсць і бацькі, і ім, шчыра кажучы, не вельмі падабаецца жыць у «заапарку»: дзве кошкі, сабака і ты. Заўважаюць, каб я лепш думала не пра лёс бадзяжных жывёл, а пра сваё працаўладкаванне пасля заканчэння ўніверсітэта. А я не магу прайсці міма бяздомных істот! Нядаўна вось стварыла ў сацыяльнай сетцы групу «Дапаможам разам»...

Цябе з сястрой маёй сяброўцы па валанцёрстве падкінулі літаральна пад дзверы. Лёгка быць добрым за чужы кошт! Між тым, у кватэры шматпавярховага дома можна трымаць максімум пару жывёл, а ў будучым — толькі двух катоў і аднаго сабаку ці двух сабак і аднаго ката. А што рабіць валанцёрам, у якіх часам на ператрымцы знаходзіцца значна больш чатырохлапых?

Чорная з белымі «шкарпэткамі» на лапках кошка падбегла да Наталлі і пачала лашчыцца, прасіцца на рукі.

— А ты, Ніка, памятаеш нашу сустрэчу? Цябе прынеслі на ўсыпленне майму знаёмаму ветэрынару. Маўляў, сям'я пераязджае, забраць не можам, шукаць новага гаспадара няма часу. Урач пашкадаваў, пакінуў цябе і патэлефанаваў мне...

Кошка ўжо сядзела на каленях гаспадыні, заплюшчыўшы вочы, і гучна муркала.

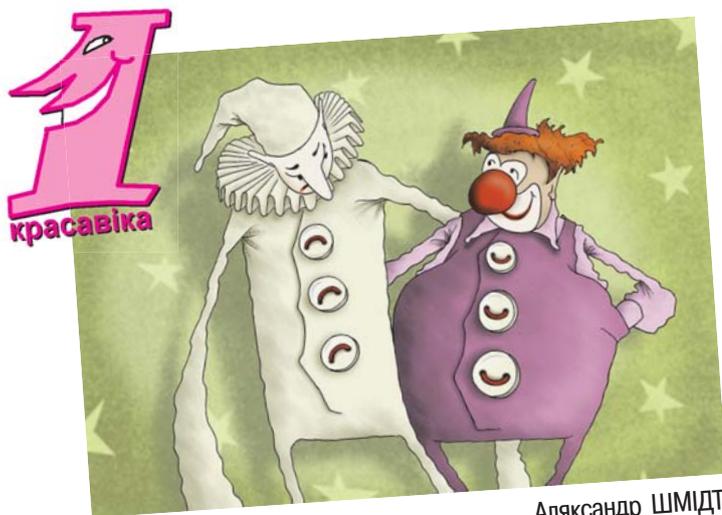
— Эх, нездарма кажуць: хочаш разумную жывёлу — вазьмі пародзістую, хочаш добрую — вазьмі з вуліцы, а хочаш верную — вазьмі з «усыпалкі». Калі толькі людзі гэта зразумеюць?

Вось мой сусед, напрыклад, шукае цяпер кошку для маленькай дачкі. Прапаноўвала ўзяць цябе, а ён адмовіўся. Яшчэ і пакрыўдзіўся: у мяне што, кажа, грошай няма, каб купіць? Ды і пародзістая

трэба... Быццам хатняя жывёла — дарагі аксесуар, а не жывая істота.

Эля наелася і запытальна паглядзела на гаспадыню: чаму гэта Ніку гладзяць, а яе — не? Наталлі давялося нахіліцца і пачухаць кацяня за вухам.

— Эх, а як усё пачалося, ведаеце? Адпачывала раз летам з бацькамі на дачы і заўважыла коціка. Суседзі прывезлі яго на лета, каб дзецям было з кім пагуляць. Восенню ж трэба было вяртацца ў горад. Рыжуна пакінулі, як непатрэбны мячык... Праўда, цяпер

Аляксандр ШМІДТ.

АНКАСТЫ

1 красавіка. Нікому і нічому нельга верыць. Як і ў іншы дзень. 😊

Мільёны ўкладчыкаў «МММ» адзначылі 1 красавіка прафесійнае свята. 😊

Як паказвае практыка, у любы другі дзень можна разыграць значна больш людзей, чым 1 красавіка. 😂

Вось і прайшло 1 красавіка. А разам з ім скончыліся добрыя навіны...

усе жывёлы павінны быць зарэгістраваны ў ЖЭУ па адрасе пражывання. А ўласнікі гадаванцаў у месцах з насельніцтвам звыш 30 тысяч чалавек абавязаны чыпіраваць іх у ветэрынарных клініках. Ідзі, пагуляй, – Ніцы надакучыла сядзець, і яна саскочыла на падлогу, саступіўшы месца кацяню.

– А як з’явіўся Лайк? Нехта паведаміў у нашай групе ў інтэрнэце: у адной вёсцы пад Мінскам бяздомныя сабакі, былыя хатнія гадаванцы, збіліся ў зграю. Пакуль не кідаюцца на людзей, аднак хадзіць вечарам страшна, выклікаць жа службу адлову – шкада.

Што было рабіць? Чакаць, каб адбылося найгоршае? Як, напрыклад, летась у канцы снежня ў Івацэвіцкім раёне, калі валацужныя сабакі пакусалі брастаўчаніна. Аднак і хатнія гадаванцы без належнага нагляду не лепшыя за вулічных. Не так даўно адзін сабака пароды алабай у аграгарадку Калодзішчы напаў на жанчыну, другі ў Баранавічах – на дзвюх дзяўчынак. А ў Смаргоні пара каўказскіх аўчарак зламалі вальер і пайшлі гуляць, пакусалі па дарозе чатырох чалавек...

Шэры дварняк Лайк, пачуўшы сваё імя, прыбег і сеў побач.

– Так і з’явіўся ты, – Наталля жартам дакранулася да яго вільготнага носа. Сабака весела страсянуў галавой. – Спадзяюся, неўзабаве сітуацыя зменіцца ў лепшы бок, бо па новых правілах за выкінутую на вуліцу жывёлу гаспадар ці заплаціць грошы, ці папрацуе на карысць грамадства, ці будзе арыштаваны. Яшчэ ў мінулым годзе зарэгістравалі Асацыяцыю зоахоўных арганізацый для каардынацыі іх сумеснай дзейнасці, а таксама ўзмацнілі крымінальнае пакаранне за жорсткае абыходжанне з жывёламі. Зараз замест аднаго года можна трапіць за кратамі на тры.

Увогуле, даўно варта пераняць замежны вопыт. Вунь у Італіі за выкінутага на вуліцу гадаванца – штраф 10 тысяч еўра, умоўнае пакаранне ці турэмны тэрмін на адзін год. У Германіі за наўмыснае знішчэнне жывёлы – штраф ад 25 тысяч еўра. Калі ў гаспадара няма магчымасці ўтрымліваць жывую істоту, той павінен здаць яе ў прытулак. (Дарэчы, у Германіі дзейнічаюць каля пяцісот такіх устаноў.) Палякі перад набыццём чатырохногага сябра падпісваюць дагавор умоўна кажучы «ўсынаўлення». Не выконваеш яго – пагражае пакаранне аж да крымінальнай адказнасці... Што і казаць, у гэтых і іншых развітых краінах сфарміравана цэлая культура па ўтрыманні дамашніх гадаванцаў!

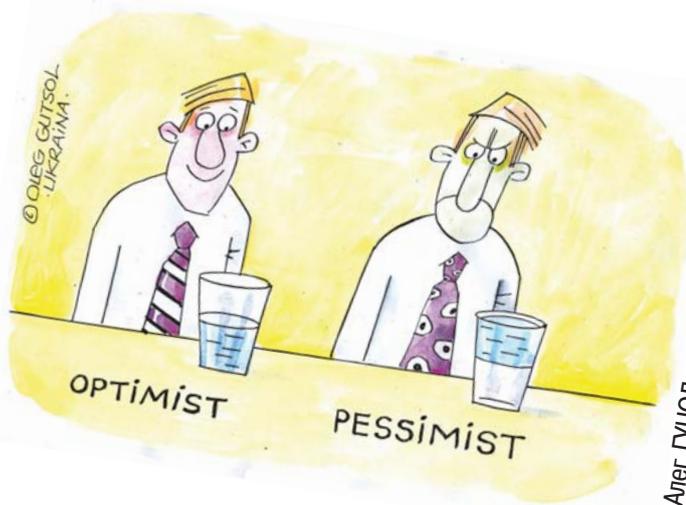
Лайк вернымі вачыма глядзеў на гаспадыню. Ведаў і верыў: другі раз яму не здрадзіць. Зазваніў тэлефон.

– Прывітанне, так, слухаю. Дасталі з падвала кацянята? Хаця б аднаго ўзяць? Праз гадзіну буду, – паклаўшы трубку, дзяўчына звярнулася да хвастатых сяброў. – Рыхтуйцеся, хутка будзе новы сусед!

Можа, калісьці мы і станем другімі Нідэрландамі – адзінай краінай у свеце, дзе няма бяздомных жывёл. Сакрэт прасты: там жывёлы маюць прававы статус, за жорсткае абыходжанне з імі пагражае сур’ёзнае пакаранне, дзейнічаюць высокія падаткі на ўтрыманне гадаванцаў, абавязковая масавая стэрылізацыя вулічных жывёл. Але ж пакуль гэта толькі мары, бо чалавек і чалавеку не заўсёды сябар, не кажучы пра жывых істот...

Маналог падслухала Алена КЕДА.

Алег ГУЦОЛ.

Алег КАРПОВІЧ.

Пётр КОЗІЧ.

Алег ПАПОЎ x 2.

Алег ГУЦОЛ.

Мікола ПІРГЕЛЬ.

Вікенціі ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ.

Крочаць поруч гнеў і смех

Драматург, байкапісец, прэзаік, мовазнаўца, народны пісьменнік Беларусі, акадэмік Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі... Маштаб таленту **Кандрата КРАПІВЫ** (Кандрата Кандратавіча Атраховіча) (1896–1991) сапраўды ўражвае. Мы ж, вожыкаўцы, з удзячнасцю ўзгадваем імя майстра як бацькі нашага калючага выдання. У 1943–1945 гадах Кандрат Кандратавіч рэдагаваў ілюстраваную сатырычную газету-плакат «Раздавім фашысцкую гадзіну», а ў пасляваенныя часы – часопіс «Вожык».

Літаратурную славу пісьменніку, чый 125-гадовы юбілей сёлета адзначаецца, прынеслі байкі, вершы, апавяданні, фельетоны, камедыі. Яны насычаны вострым і дасціпным, падчас грубаватым народным гумарам, з'едлівай іроніяй, знішчальным сарказмам. Здаецца, нават сваім знешнім выглядом (падаваўся суровым, маўклівым і пахмурным) уладальнік «пякучага» псеўданіма сцвярджаў, што падхалімам, здраднікам, ашуканцам, двурушнікам і іншым прайдзісветам спуску ён не дасць. Ды блізкія, сябры, калегі ведалі: Кандрат Кандратавіч умеў рассяшыць не толькі ў творах, але і ў жыцці.

Кандрат Крапіва – аўтар больш чым дваццаці кніг сатыры і гумару. Яго п'есы «Хто смяецца апошнім» (1939), «Мілы чалавек» (1945) і «Брама неўміручасці» (1973) набылі шырокую вядомасць не толькі ў нашай краіне,

але і далёка за яе межамі. У класічны фонд беларускай літаратуры ўвайшлі байкі «Вол і Авадзень», «Варона-мітынгоўшчыца», «Каршун і Цецярук», «Дыпламаваны Баран», «Сава, Асёл ды Сонца» і іншыя. Пра шматгранную творчасць пісьменніка сказана шмат, мы ж працитуем толькі вельмі трапныя словы Андрэя Макаёнка: «Ды ён жа проста герой! Сапраўдны герой! І сапраўды – колькі гарлахвацкіх ён зваліў, паклаў на лапаткі! Колькі туляг ён падняў, страсянуў і паставіў на ногі? Колькі выявіў і высмеяў дыпламаваных бараноў? Колькі жаб пераехала яго сатырычнае савецкае кола?! І заўсёды ў творах Крапівы спадарожнічаюць гнеў і смех. Гнеў і смех!..»

ЗАПРАШАЕМ!
У Дзяржаўным музеі гісторыі беларускай літаратуры 5 сакавіка 2021 года адкрылася часовая экспазіцыя «Беларуская сатыра», прысвечаная 125-годдзю з дня нараджэння народнага пісьменніка Беларусі Кандрата Крапівы і 80-годдзю часопіса сатыры і гумару «Вожык».

Сяброўскі шарж
Міколы ПРГЕЛЯ, 1986 г.

Сяброўскі шарж
Віталія ЗАМЯТКІ, 1986 г.

І крапіва, і ружы

Раўнаполле – невялікая вёска ў Пухавіцкім раёне, дзе 115 гадоў таму нарадзіўся беларускі пісьменнік, педагог, таленавіты сатырык **Захар Якаўлевіч БІРАЛА** (1906–1993). Па іроніі лёсу яго жыццёвая дарога была сапраўды шырокая, як поле, але зусім не роўная. За 87 гадоў Захар Якаўлевіч спазнаў усе цяжкасці свайго часу: рэвалюцыйныя пераўтварэнні, калектывізацыю, рэпрэсіі і ссылку, вайну, раненне, пасляваеннае аднаўленне... Ды нягледзячы на гэтыя перыпетыі, душа яго не ачарсцвела. Паэт не развучыўся смяяцца, часам добразычліва, а часам

і з'едліва – калі трэба было выкрыць вершаваным словам чарговага гультая ці падхаліма.

Ужо ў дзяцінстве спрабаваў складаць частушкі, пазней пасябраваў з газетай «Беларуская вёска», вясёлы аддзел якой – «Пад гармонік» – рэдагаваў Кузьма Чорны. Менавіта ён дапамагаў маладому гумарысту адточваць прафесійнае майстэрства. А рэдактарам першай кнігі «Смех і радасць вёскі» (1929) быў сам патрыярх беларускай сатыры Кандрат Крапіва.

У творчай скарбонцы аўтара – кнігі гумарыстычных вершаў «Цвітуць кветкі» (1963), «У пажарным парадку» (1968), «На светлым чорнае» (1974), «Прыляцела птушка» (1977), зборнік лірыкі, сатыры і гумару «Розы і крапіва» (1986). Яго слова – то далікатнае, як ружа, то пякучае, як крапіва, – і сёння жыве, знаходзіць водгук у сэрцах чытачоў.

Захар БІРАЛА

Школьныя гумарэскі

Як дырэктарам ён стаў,
Шыльду, плот пафарбаваў.
Паглядзіце, кажа, цуд!
Школа нібы інстытут.

Зазірні ж у педпрацэс –
Там, як кажуць, цёмны лес...
Глянь на школьны агарод –
Там палын вышэй за плот.

* * *

Расхваліўся нека хлус,
Кажа: скончыў я педвуз,
Але нам даўно вядома,
Што не мае ён дыплама.

* * *

З намі Клаўдзія Раса,
Як пякучая аса.
А з дырэктарам Раса
Проста – мілая ліса.

«На светлым чорнае», Мн., 1974 г.

ЖОНКА У ШАСЬБЕ КАМЕДЫЯ

Віталь
ЖУРАЎСКІ

ДЗЕЮЧЫЯ АСОБЫ:

Жонка.
Муж.
Бабуля.
Мужчына.
Мужчына ў яркім камбінезоне.

Дзеянне адбываецца ў сучаснай кватэры. У крэсле, трымаючы ноўтбук на каленях і падціснуўшы пад сябе ногі, сядзіць Жонка. На падлозе раскіданы розныя рэчы, паліцы забіты ўсялякай драбязой. З суседняга пакоя чуецца валтузня дзяцей. Муж спрабуе адправаць сабе кашулю.

Муж. Любая, ты не хочаш мне дапамагчы? Усё ж прасаваць кашулі – не мужчынская справа.

Жонка (не адрываючыся ад ноўтбука). Так, так... Згодная, але потым...

Муж. Што значыць потым? Я і так спазняюся на працу.

Жонка. Калі такі патрабавальны да знешняга выгляду, то вучыся прасаваць сам. Ты ж ведаеш, колькі ў мяне падпісчыкаў і кожны з іх чакае новага паста.

Муж. Усё зразумела, я сыходжу...

Жонка. Не забудзься адвесці дзяцей у сад.

Муж апрапае недапрашваную кашулю і хутка выходзіць з пакоя.

З нявыключанага праса ідзе пара, чуваць гукі анлайн-паведамленняў. Настойліва, усё гучней свішча чайнік.

Жонка неахвотна падымаецца з крэсла, не выпускаючы з рук ноўтбук.

Жонка. Не, ну што за чалавек! Пайшоў і не прыбраў за сабой. Хоць бы чайнік выключыў.

У гэты момант мышка ад ноўтбука падае на падлогу. Жанчына спрабуе яе падняць, але наторкваецца на прасавальную дошку, тая з грукатам валіцца. Лежачы на падлозе, Жонка ляпае рукой у пошуках сотавага тэлефона, знаходзіць яго і націскае нумар Мужа.

Жонка. Коця, ратуй мяне! Ты не прыбраў за сабой прасавальную дошку – і адбылася катастрофа. Мяне заваліла рэшткамі тваёй элегантнасці. Ты ўжо адвёў дзяцей? Добра. Тады хутэй едзь дадому і ратуй мяне...

Чуецца званок у дзверы.

Жонка ўраз ажывае. Яна хутка ўскоквае на ногі, раскідваючы адзенне ў розныя бакі.

Жонка. Пачакай, не ратуй! Хтосьці завітаў да нас. Потым пагаворым, я адключаюся. (Крычыць.) Уваходзьце, не зачынена!

У кватэру павольна заходзіць Бабуля.

Бабуля. Прабачце, калі ласка... Добрай раніцы! Можна мне прайсці?

Жонка. Калі ласка, праходзьце. А вы хто?

Бабуля. Я нават не ведаю, як пацаць гэтую размову...

Жонка. Калі вы такая нясмелая, мабыць, будзе прасцей зайсці да мяне на старонку. Хочаце, скіну зараз смс-кай спасылку? Або можам пагаварыць па скайпе, ці звязацца праз групу ў вайберы, ці...

Бабуля. Дзякуй за клопат! Але я хачу асабіста. Вы так уважліва адносіцеся да людзей. Таму павінны ўсё зразумець. У мяне ёсць любая ўнучка, і яна закахалася.

Жонка. Каханне нераздзеленае?

Бабуля. Не, узаемае! Яны кахаюць адно аднаго. Але мужчына... Ён жанаты.

Жонка. Гэта, канешне, іншая справа. Я больш спецыялізуюся на захаванні сям'і. Але калі вы да мяне звярнуліся, будзем нешта думаць...

Бабуля. Хвалююся і таму, відаць, недакладна выказваюся. Мая ўнучка і ваш... (Яна набірае ў грудзі паветра і выпальвае.) Ваш муж і мая ўнучка кахаюць адно аднаго.

Жонка. Каханне – гэта цудоўна! (Да жанчыны нарэшце даходзіць сэнс пачутых слоў.) Мой Коця? Ваша ўнучка? Вы нічога не блытаеце?

Бабуля. На жаль, не...

Жонка (*роспачна*). Які жах! Хто б мог падумаць, што мой Коця здольны на такое! (*Пачынае плакаць.*) Гэта ён вас паслаў?

Бабуля. Ніхто мяне не пасылаў. Я сама прыйшла. Не хачу, каб мая ўнучка пакутавала.

Жонка. А хіба я не пакутую? Хай бы нічога не ведала.

Бабуля. Лепш горкая праўда, чым салодкая хлусня...

Жонка. Як добра сказана! Трэба запомніць і дзесьці ўставіць у пост. Але навошта вы прыйшлі? Яшчэ пяць хвілін таму я была самай шчаслівай жанчынай у свеце.

Бабуля. Мне таксама хочацца, каб мая крывіначка была шчаслівай! Зразумейце мяне...

Жонка. А я не жадаю вас бацьчы! Прэч адсюль!

Бабуля намерваецца яшчэ нешта сказаць, але потым апускае галаву і сыходзіць.

Жонка набірае Мужа.

Жонка (*узрушана*). Коця, я ўсё ведаю! Што ты нарабіў? Я цябе кахала, а ты мяне падманваў! Вядома, лепш круціць шашні, чым клапаціцца пра жонку і дзяцей. Вось з-за каго ты прасваў свае кашулі! Ведай, у цябе больш няма ні жонкі, ні кватэры! А я сёння ж знайду сабе іншага мужчыну. Бывай!

Жонка плача. У кватэру заходзіць незнаёмы Мужчына.

Мужчына. Прабачце, але дзверы былі адчыненыя. Можна зайсці?

Жонка. Сёння нейкі дзень адчыненых дзвярэй! Заходзьце, я зараз жанчына вольная і магу прымаць каго заўгодна. (*Яна хутка выцірае слёзы.*)

Мужчына (*збянтэжыўся, стаіць у парозе*). Тут такая справа... Вы павінны мяне зразумець. Ваш муж...

Жонка. Зноў мой муж! А вы з якога боку будзеце? Дайце ўгадаю. Брат?

Мужчына. Прабачце, чый брат? (*Смяецца.*) Не, я не з брацтва. Вечнае жыццё не прапаведую...

Жонка. Ну як жа? Да гэтага прыходзіла, як я разумею, ваша бабуля.

Мужчына (*здзіўлена*). Мая бабуля была тут? Навошта яна прыходзіла?

Жонка. Вам лепш ведаць. Хвалюлася за сямейны дабрабыт мілай унучкі. Зламала мне жыццё. А вы чаго хочаце? Выбачайце, мужоў у мяне больш няма, засталася толькі я. Будзеце браць?

Мужчына. Прабачце, я лепш пайду.

Жонка. Куды? Кажыце ўжо, што хацелі!

Мужчына (*рашуча*). Я прыйшоў па аб'яве наконт ноўтбука. Вы прадаеце? Калі перадумалі, дык так і скажыце. А то зладзілі цэлае прадстаўленне...

Мужчына дастае з кішэні скамечаную газету і паказвае аб'яву.

Жонка. Сапраўды, гэта наша аб'ява. Мой Коця купіў мне нядаўна новы ноўтбук, а стары мы вырашылі прадаць. Выбачайце, я пра вас іншае падумала...

Мужчына. Тады паказвайце ноўтбук. Хацелася б, каб зрабілі скідку. Я, ведаеце, інжынер, у сродках абмежаваны...

Жонка. Цану вызначыў мой муж, усе пытанні да яго.

Мужчына. А калі ён будзе?

Жонка. Ніколі! Я разышлася з гэтым здраднікам!

Мужчына. Шкада... Я купіў бы ноўтбук і нават без скідкі. Можа, патэлефануеце яму?

Жонка. Вам трэба – вы і тэлефануйце. У аб'яве ж ёсць нумар.

Мужчына. Але ў яго іншы сотавы аператар. Мне дорага атрымліваецца... Ат, скіну яму «глушца».

Мужчына дастае сотавы і робіць выклік. Трымае тэлефон пару секунд і – хутка адключае яго, хавае ў кішэню.

Народ казаць не будзе проста так,
Што соль рассыпаць – гэта дрэнны знак:
Да сваркі застанецца толькі крок,
Калі прыкмету абысці знарок.

Вось пара маладая за сталом.
З нагоды свята склікалі прыём.
Ды госці, што павіншаваць прыйшлі,
Сярод прысмакаў солі не знайшлі.

На гаспадыню муж вачамі зірк:
Маўляў, што гэта за пралік?
Што скажуць людзі пра святочны стол?
Як ні круці, сур'ёзны тут пракол!

Бяжыць на кухню жонка па сальнічку
Імкліва, нібы жнівеньская знічка.
У спешцы спатыкнулася – кругом кантроль! –
Рассыпаная на падлозе соль...

– Пад ногі, недарэка, не глядзіш!
Як курыца, не можаш ты без «кыш»...
Чаму цярплю такое кожны дзень?
Не гаспадыня, нейкая мігрэнь!

Гасцям няёмка,
У вачах жанчыны – боль.
Ды вінавата,
Мне здаецца, тут не соль...

Антон ЛАБАНОЎСКИ,
г. Марінеў.

Серэнада ў час зарання

– Галубка, кветка, выйдзі на балкон!
Тут столькі зорак, ды адной бракуе! –
Даносіцца ўначы. Які ж тут сон!
Цікава, ці галубка тое чуе?

Шчыльней закрыла я між тым акно,
Прыбраўшы з падаконніка вазон.
Жадае ночка мне салодкіх сноў...
– Галубка, кветка, выйдзі на балкон!

То лепей бы ўжо выйшла тая зорка,
Бо Дон Жуан не дасць заснуць да ранку,
Гарляначы, бы кот увесну, звонка,
Заўзята серэнаду для каханкі...

Алена РАЗУМОЎСКАЯ,
г. Салігорск.

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ і Сяргей ЛАПЦЕНАК.

Дэвіз гультая

Не клеіцца работа –
Хоць нервы зберажы.
Псуе настрой турбота...
Лепш ляж ды паляжы!

Анатоль ДЗМІТРУК,
г. Мінск.

Летуценнік

«Ці то прысніў, ці то здалося?
Ці то было, ці не збылося?» –
Гадаў у мроях летуценнік,
Гультай вялікі – мой пляменнік.

Нецікавая забава

У хованкі гульнію наклічаш,
Як грошай сябруку пазычыш.
І роляў тут не памяняць:
Яму ўцякаць, табе – шукаць.

Любіць дзяцей і гумар

Сённяшняя вожыкаўская дэбютантка Марыя Сяргееўна СЦЯФАНОВА — чалавек сур'ёзны. Трыццаць гадоў жыцця аддала працы ў органах унутраных спраў, прайшла шлях ад інспектара да начальніка інспекцыі па справах непўналетніх. Знаходзіць агульную мову з падлеткамі ёй заўжды дапамагала педагогічная адукацыя. Любоў да роднага слова, да мастацкай творчасці, якая калісьці паўплывала на выбар прафесіі (спецыяльнасць «Беларуская мова і літаратура»), не пакідае Марыю Сяргееўну і зараз. Падпалкоўнік міліцыі ў адстаўцы, яна працуе ў СШ № 3 г. Бярозы, займаецца з вучнямі, захопленымі паэзіяй, тэатрам, відэамастацтвам.

Удалыя спробы ў лірыцы, прозе, драматургіі перыядычна з'яўляюцца ў рэгіянальным і рэспубліканскім друку, а таксама ў калектыўных зборніках. Лаўрэат рэспубліканскага літаратурнага конкурсу «Мая міліцыя», аўтар кніг «Школьны тэатр» (2019) і «Завірушаныя дні» (2020).

Марыя Сяргееўна прызнаецца: гумару ў яе творчасці нямнога, бо гэта вельмі спецыфічная сфера. Тым больш ухвальнае жаданне пакінуць на літаратурнай дзялячцы і «жартоўную» баразну. «А «Вожык» люблю: пачытаеш, усмінешся — і адразу весялей жыць», — дадае новы аўтар. Спадзяёмся, нашае знаёмства будзе мець плённы працяг!

Ігнат ужо і не памятаў, калі кудысьці гэтак прыбіраўся. Ён не толькі старанна пагаліўся, а яшчэ і памыўся. Абрануў самыя лепшыя штаны і кашулю. Хаця якія яны там лепшыя? Хіба што чыстыя...

— Ого! Жаніх, няйначай! — усклікнуў Сцяпан, убачыўшы сябрука. — Усе падарункі нашыя. Стопудова!

— Не. Толькі паведаміла пра нейкую прэзентацыю.

— Ну што за людзі? Не, каб адразу чалавеку сказаць! Хадзі цяпер ды ламай галаву, што там за ён.

— Не бурчы!

— Ага, не бурчы, — агрызнуўся Сцяпан. — Табе, можа, і дастанецца штось, а мне? Мне ж наогул нішто не тэлефанаваў!

Марыя СЦЯФАНОВА

— Хопіць плявузгаць! — нібыта засаромеўся мужчына. — Лепш завяжы мне шнуркі.

Ігнат гадоў з дзесьць таму аслеп на адно вока. Адбылося гэта пасля таго, як сабутэльнік у час сваркі добра надаваў яму кухталёў. Праз некаторы час і другое вока пачало дрэнна бачыць... Сусед Сцяпан падахвоціўся дапамагаць нябогу: хадзіць у магазін ды гатаваць простую ежу. Неўзабаве і сам стаў да яго на забеспячэнне, бо з работы прагналі, а да пенсіі не хапала гадоў...

Па дарозе ў клуб гаворка была толькі пра адно.

— Няўжо так і не сказалі, што збіраюцца даваць? — у каторы раз дапытваўся Сцяпан.

— Я табе сто разоў казаў! — ужо нават не злаваў сябра. — На тым тыдні патэлефанавала нейкая дзяўчына і ветліва запрасіла ў клуб. Маўляў, прыходзьце ў суботу ў шэсць гадзін. Ды паабяцала, што там чакае падарунак.

— І нават не намякнула, які?

— Дык у цябе ж і тэлефона няма. — І то праўда.

Сябрукі замаўчалі.

— Цікава, а каб быў, то пазванілі б мне ці не? — не ўцярапеў сусед.

— Не перажывай, Сцёпка. Я ім скажу, што ты са мною. Папрашу добра, дык і табе нешта перападзе.

— А ўсё-такі, што ж нам дадуць?

— Не ведаю. Памятаеш, калі адкрывалі пасля рамонту магазін, дык давалі віно? А хто першы прыпёрся, нават каньяк у маленькіх пластыкавых «шклянках» адхапіў.

— От сказануў! — працяжна вымавіў Сцяпан, і вусны яго міжволі скрывіліся. — То ж у магазіне, а то — у клубе. Культурны аб'ект, разумець трэба! Хаця было б нядрэнна, каб кілішак які перапаў... Дык якая арганізацыя запрашае?

— А ліха яго ведае! Фірма нейкая. Па тэлефоне сам толкам не разабраўся. Ды якая розніца? Галоўнае — запрашаюць.

— Паслухай, а можа, хоць салодкі стол будзе? Кажуць, што на прэзентацыях часцяком кавай, пячэннем і цукеркамі частуюць.

— Ведаеш, а я і на гэткае згодны, — аблізнуў вусны Ігнат.

— А я б і ад каўбаскі не адмовіўся, — уздыхнуў сябар.

— Каўба-а-а-аскі! Эх!.. Пайшлі хутчэй, а то ўсе месцы наперадзе зоймуць. Трэба бліжэй садзіцца, каб падарункаў дакладна хапіла!

Неўзабаве сябрукі дацягнуліся да клуба. У зале ўжо набіралася нямала людзей.

— Казаў табе, давай хутчэй, а ты ўсё вошкаўся, — незадаволена выгаворваў Ігнат.

— Я яшчэ і вінаваты! Сам прыстаў да мяне як смала: «Памы-ый мяне! Пагалі-і мяне!»

— Дык да людзей жа ідзём.

— Сядай, прыйшлі ўжо. Дзякуй богу, у першым радзе месцы яшчэ захапілі.

Толькі ўладкаваліся, як Ігнат кінуўся з роспытамі:

— Сцёпка, кажы хутчэй, што там? Ці бачыш, дзе падарункі? Чаго маўчыш?

— Нічога не бачна. Перад намі адно стол з крэсламі стаіць, мікрафон і скрыня вялікая.

— Во-во! У гэтай скрыні, мусіць, якраз і падарункі нашыя.

Ігнат са Сцёпкам яшчэ хвілін пятнаццаць круціліся на сваіх месцах, пакуль на сцэну не выпырхнулі дзве прыгажуні ў кароценькіх спаднічках і не абвясцілі аб пачатку мерапрыемства.

— Вечар добры, паважаныя! — анельскім голасам распачала адна з маладзіц. — Дзякуем, што знайшлі час, каб прыйсці на гэтую сустрэчу. Спадзяёмся, вы не пашкадуеце.

— Сучасны чалавек жыве ў штодзённых турботах, — прашчабятала другая. — Каб узнавіць сілы, кожнаму з нас патрэбна адпачываць. А які ж адпачынак без добрай падушкі і коўдры? Згодныя?

У зале дружна падтакнулі. Першая прыгажуня бадзёра дадала:

— Вось таму сёння мы і прапануем вам самыя лепшыя артапедычныя падушкі з пенаполіурэтану і коўдры з цінсулейту.

— Таму, хто купіць адразу камплект, скідка на наступны ажно пяцьдзясят працэнтаў. Гэта і ёсць наш падарунак! Падыходзьце і набывайце!

Некаторыя кабеты пацягнуліся да маладзіц, а большасць людзей з сумнымі тварамі (і нашыя сябрукі ў тым ліку) — да выхаду.

— І гэта падарункі? — голасна абурыўся Ігнат.

— Эге, за мае грошы! — падтрымаў яго Сцяпан. — Ну, ці за твае... Круцялі! Прайдзісьветы! Ашуканцы!

Усю дарогу дадому сябрукі не маглі зразумець, што адбылося? Падарункі ўжо, лічы, былі ў руках, а тут...

— Вось надурьлі дык надурьлі! — не супакойваўся Ігнат. — А я гэтак збіраўся... Яшчэ памыўся, як дурань!

— І не кажы, — падтакнуў Сцёпка. — Я ж з табою за кампанію таксама пагаліўся. А тут табе і салодкае, і горкае... Падманшчыкі! Адно слова — прэзентацыя!..

Алег ПАГОУ.

Генадзь АЎЛАСЕНКА НЕ ЗАЎВАЖЫЎ

— Я ўчора ў краму вечарам хадзіла, Пірожныя на снеданне купіла. Ажно пяць штук: сястрычцы, брату, Табе, гарэзнік, мне і тату. Да раніцы адно з іх засталася... І як, скажы, такое адбылося? Хачу, каб ты мне гэта патлумачыў! — У цемры, мама, я яго не ўбачыў...
г. Чэрвень.

Анатоль ГАРМАЗА.

Расціслаў **БЕНЗЯРУК**

Рана — НЕ ПОЗНА

Бягуць гады, як рысакі,
Не супыніць і не стрыножыць.
<...>

І не наперад, а назад
Усё часцей сягаюць думы.

Міхась ПАЗНЯКОЎ

Як рысакі, гады бягуць,
Мяне гэта трывожыць —
Дагнаць ніяк іх не магу
І не магу стрыножыць.

Ды не наперад, а назад
Сягаюць думы-словы.
Мне кажуць: «Стань жа раннім, брат,
Пабыўшы Пазняковым!»

г. Жабінка.

**Мікола
КАМАРОЎСКИ**

Моў кахання

Я піў і піў яе каханне <...>
А зараз — хоць ты плач:
Ушчэнт разбілася каханне,
Як той гарлач.

Віктар КУНЦЭВІЧ

Я піў ад рання да змяркання,
І гэтак дзень за днём ішоў.
Я піў і піў яе каханне,
Яна ж: «Ты, гад, маю п'еш кроў!»

Давёў яе аднойчы вельмі,
Мог быць па мне хаўтурны плач:
Як замахнула патэльнай —
Удар прыйшоўся на гарлач...

г. Орша.

Анатоль **ЗЭКАЎ**

Па пятах і пад ПЯТОЮ

За табой па пятах
Я калісьці хадзіў,
А цяпер я жыву
Пад тваёю пятаю.

Казімір КАМЕЙША

Самай любай, каханай была,
Без цябе жыць не мог ні хвілінкі.
Каб да іншага не уцякла,
З цябе здзьмухваў я нават пылінкі.

Пагаджаўся заўсёды ва ўсім,
За табой, як сабачка той, крочыў.
А калі фліртавала з другім,
Закрываў на факт сумны той вочы.

І дабіўся свайго: ты — мая.
Што хацеў, тое сёння і маю.

Ды не рады усё ж толькі я,
Бо чагосьці, аднак, не хапае.

А раней — самім нават наўздзіў —
Нас было не разліць і вадою.
За табой па пятах я хадзіў...
Дык няўжо,
Каб сядзець пад пятаю?

Аляксандр **БЫКАЎ**

Балада пра САБАКУ

Мілая мая Міёна,
Я ж такі сабака, як і ты.
Толькі ты сады пільнуеш,
А я лажу праз платы ў сады.

Віктар ШНІП

Жыў у будцы сабака,
Пільнаваў ён сады.
Давідна небарака
Паглядаў на платы.

Так жыццё і ляцела,
Аніякіх прыгод...
А сабаку карцела —
З ланцуга ды за плот!

Ды з разбегу ў калючкі,
У канаву, у бруд —
Дзе лагодныя сучкі,
Дзе пацеха і блуд.

Хоць якую прагулку,
Каб растраціць імпэт...

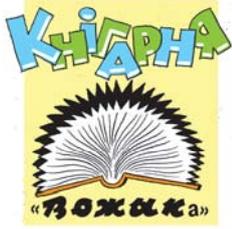
А паблізу, праз вулку,
Жыў знаёмы паэт.

Ціснуў вершы да рання
І на службе карпеў.
Ды з такога старання
Ён нічога не меў.

Так і нёс праз нягоды
Сум і беднасць стала.
Толькі ўсё ж асалода
Для паэта была —

Калі ў сад, нібы ў госці,
Смела лез праз платы
І казаў: «Ягамосцю,
Я ж сабака, як ты!»

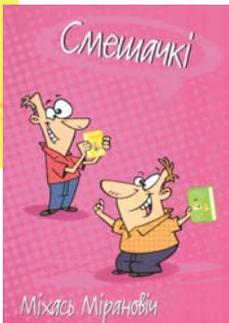
г. Мядзел.

Гумар на любы густ

Мінулы год многія з нас узгадваюць з сумам. Пандэмія ўнесла карэктывы ў звыклы лад жыцця, прывяла да вымушанай самаізаляцыі, нагнала страху... Але нездарма ў народзе кажуць: «Няма ліха без добра». Няўрымслівым беларусам пад сілу нават у самых неспрыяльных абставінах знаходзіць карысць. Дыстанцыйная праца? Каранцін? Што ж, болей часу застаецца на творчасць! Напрыклад, для вядомага гумарыста Міхася МІРАНОВІЧА 2020-ы стаў адным з найбольш плённых гадоў. У сталічным выдавецтве «Медысонт» напрыканцы года пабачылі свет ажно тры новыя кнігі аўтара, і кожная з іх вартая вашай увагі!

«Смешачкі» — другі па ліку зборнік вясёлых вершаваных карацёлек (першы выйшаў у 2019 годзе) у дзвюх кнігах, дзе паэт прытрымліваецца свайго фірменнага, пазнавальнага і так намі любімага

стылю. Калі застолле пераходзіць у падстолле? Як звязаны паміж сабой дзяга і адвага? Ці можна атрымаць гарантыю на жонку? Міхаіл Канстанцінавіч ведае дакладныя, а галоўнае — смешныя адказы на гэтыя і іншыя пытанні. У яго іранічных разважаннях ёсць фрагменты і нашага з вамі жыцця, што трапілі ў гумарыстычны аб'ект майстра.

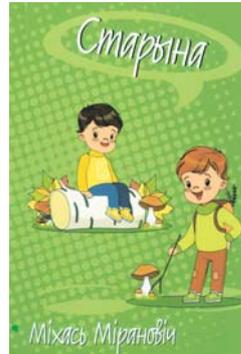
У наступнай кнізе пад назвай «Старына» таксама шмат усмешак, але не сатырычных, а лірычных. Добрым цёплым гумарам прасякнуты пражэ-

ічныя ўспаміны пра родную вёску, якая дала пісьменніку дарогу ў самастойнае жыццё. Змешчаны ў зборніку замалёўкі нагадваюць цікавыя апошніцы, якімі аўтар даверліва дзеляцца з самымі блізкімі людзьмі.

А паколькі апавядальнік валодае бяспрэчным талентам, то мы яго слухаем (чытаем) на адным дыханні, час ад часу падміргаючы таму гарэзліваму хлопчыку, які бегаў басанога па брукаванай вуліцы Старыны і з якога вырастаюць такі (не)сур'ёзны творца.

Яшчэ адна адметная кніга з арыгінальнай назвай «Думкі людзей вялікіх, сярэдніх і тэр'ера Фафіка» сваім з'яўленнем на свет абавязана якраз таму самаму каранціну, які заспеў Міхася Мірановіча вясной, падчас гасцявання ў сына ў Кракаве. У выніку з'явіўся зборнік перакладаў з польскага часопіса «Przekrój» («Разрэз»), дзе змешчаныя як афарызмы сусветна вядомых філосафаў, палітыкаў, пісьменнікаў, дзеячаў мастацтва, так і трапныя назіранні ды выслоўі персанажаў, прыдуманых супрацоўнікамі выдання. Знайшлося месца нават для разважанняў сабачкі Фафіка! Зрэшты, аўтарства твораў тут не вызначальнае, галоўнае — схаваная ў іх жыццёвая мудрасць, выказаная дасціпна, лаканічна і даступна.

Як бачым, гумар у Міхася Канстанцінавіча на любы густ — блізкі і далёкі, іранічны і лірычны. Выбрайце тое, што вам даспадобы, а найлепей, пазнаёмцеся з усім!

Міхась МІРАНОВІЧ

СМЕШАЧКІ

Вясна агаліе

На тварах
Промні заіскрыліся,
Расыпалі
Вяснушак жмені.
З-пад снегу
Ўзгоркі агаліліся,
Так, як у маладзіц —
Калені.

Цукерка і сала

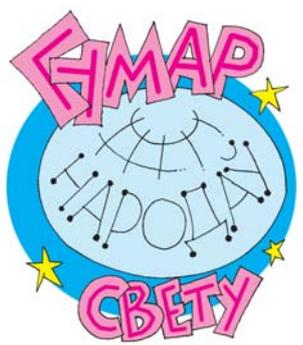
— Твая кабета —
Бы цукерка,
А ты ёй здраджваеш,
Валерка!
— Адных цукерак,
Братка, мала.
Ахвота іншы раз
І сала!..

Зразумеў

Разуменне
Да мяне прыйшло:
Як бы блага
Ні было мне ўчора,
Як бы кепска
Сёння ні было —
Заўтра можа стаць
Намнога горай.

Выйсце

Хоць з нас кожны заўжды
Быць сабою імкнецца,
Ды стамляемся часам
У той барацьбе.
Ад саміх ад сябе
Нам нікуды не дзецца,
І адно застаецца:
Гэта — выйсці з сябе!..

3 латышкага гумару

Наняў адзін гаспадар работніка, пазнаёміў яго са справай, а пад капец сказаў:

– Я многа гаварыць не люблю. Калі зраблю так (пры гэтым ён паклікаў работніка пальцам), гэта значыць: хадзі да мяне.

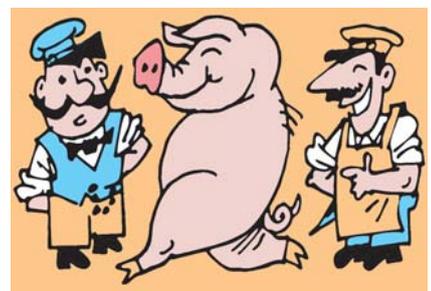
– Мы быццам створаны адзін для аднаго, – адказаў работнік. – Я таксама многа гаварыць не люблю. Калі зраблю так (пры гэтым ён адмоўна крутнуў галавой), гэта значыць: не пайду.

* * *

Работнікі закалолі ў пана свінню. Адзін кумпак прыхавалі. Прышоў пан і дзівіцца:

– А я думаў, што ў свінні чатыры кумпакі.

– Гледзячы як, панок, рэзаць. Бывае і чатыры, іншы раз выходзіць тры, а то і два...

* * *

Нёс слуга паўдзясятка талерак, паслізнуўся, упаў – і ўсе разбіліся.

Даведаўся пра гэта гаспадар і пытае:

– Як гэта здарылася, што ты столькі талерак разбіў?

Узяў работнік новых пяць талерак, кінуў іх на падлогу перад гаспадаром і прамовіў:

– Вось так, паночак!

3 французскага гумару

Маленькі хлопчык забягае ў паліцэйскае ўпраўленне:

– Хутчэй, мсье! Там на вуліцы нейкі пан б'е майго бацьку!

Паліцэйскі выскоквае на вуліцу і бачыць двух мужчын, якія б'юцца паміж сабой. Ён паварочваецца да хлапчука і пытае:

– Паслухай, я зараз іх разніму, але хто твой бацька?

– Вось гэта яны якраз і высвятляюць.

* * *

– Што сказала твая жонка, калі ўбачыла, як ты цалаваўся з суседкай?

– Уяві сабе, нічога! А тыя два пярэднія зубы мне і так даўно трэба было вырваць.

* * *

– Скажы, дарагая, – спытаў малады муж у жонкі, – колькі ў цябе было мужчын да мяне?

Маўчанне.

«Пакрыўдзілася», – вырашыў муж. Праз гадзіну ён спытаў:

– Ты ўсё яшчэ сярдуеш?

– Не, я ўсё яшчэ лічу.

* * *

Маленькі П'ер вярнуўся са школы. Бацька кажа:

– Ну, раскажвай! Як новая настаўніца?

– Мне спадабалася. Шкада толькі, што ў нас вялікая розніца ва ўзросце...

* * *

У краму заходзіць маладая прыгожая дзяўчына:

– Скажыце, колькі каштуе гэтая тканіна?

– Нядорага: адзін метр – адзін пацалунак, – адказвае прадавец, малады хлопец.

– Сапраўды нядорага! Я вазьму восем метраў. Вось мой адрас. Бабуля заплаціць.

* * *

Шасцігадовы Жак пытае ў маці:

– Мама, а гэта праўда, што я нарадзіўся роўна апоўначы?

– Так, сыноч.

– Спадзяюся, я цябе не разбудзіў...

* * *

Аб'ява ў вітрыне аднаго з парыжскіх салонаў прыгажосці: «Ад вас патрабуецца толькі змяніць дату свайго нараджэння, астатняе мы бяром на сябе!»

Сабраў і пераклаў на беларускую мову Міхась СЛІВА, г. Рагачоў.

Віктар РЭЧЫЦ

Пабываў я ў Рэчыцы
Надоечы,
Папрасіў,
Ля касы ў краме стоячы:
– «Рэчыцкага» піва мне
Літровага...
– Вось напой ваш,
Грошы ўзяць гатова я, –
Прадаўшыца
Адказала ветліва
І, здалося,
Крышачку какетліва.
– Заплаціць?
Дык тут рэалізуеце

Мой напой.
Я – Рэчыц. Рэагуеце?
– Вы – уласнік самазваны,
Значыцца?
Ну, тады і я –
Такая ўласніца.
Піва ў Лідзе
Вырабляюць «Лідскае».
А сама я – Ліда
Гамаліцкая!

г. Івацэвічы.

Сяргей ЛАПЦЁНАК

Плешчаніцы. Заходжу ў краму. Бяру патрэбнае, збіраюся разлівацца. Каля касіра круціцца дачка – дзяўчынка гадоў дзесяці.
– Ну што табе купіць? – пытаецца маці.
Малая доўга вагаецца, перабіраючы прысмакі на палічках каля касы, і ўрэшце вырашае:
– Вось гэтых «чарвячкоў»!
– Дык іх жа трэба даставаць з пакуначка рукамі, а яны ў цябе брудныя...
– Падумаеш!
– Будзеш есці нямытымі рукамі? – жанчына робіць вялікія вочы.
– А што рабіць? – уздыхае дзяўчынка.
Не зарагатаць было немагчыма.
Насмяяўшыся, маці купіла «чарвячкоў» ды працягнула дачцэ вільготныя сурвэткі з надпісам «Антыбактэрыяльныя». Такі час...

г. Мінск.

16+

«Вожык» – грамадска-палітычны,
літаратурна-мастацкі часопіс
№ 3 (1590), 2021 год.
Выдаецца з ліпеня 1941 года.

Заснавальнікі:
Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь,
рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова
«Выдавецкі дом «Звязда».

Галоўны рэдактар
Юлія Францаўна ЗАРЭЦКАЯ.

Рэдакцыйная калегія:
Сяргей ВОЛКАЎ, Навум ГАЛЬПЯРОВІЧ,
Мікола ПІРГЕЛЬ, Юлія ЗАРЭЦКАЯ,
Міхась КАВАЛЁЎ, Казімір КАМЕЙША,
Алег КАРПОВІЧ, Міхась ПАЗНЯКОЎ, Уладзімір
САЛАМАХА, Васіль ТКАЧОЎ, Мікола ШАБОВІЧ.

Рэдакцыя: Аляксандр КАРШАКЕВІЧ
(намеснік галоўнага рэдактара,
мастацкі аддзел), Алена КЕДА
(аддзел фельетонаў і пісьмаў),
Вераніка МАНДЗІК (аддзел літаратуры),
Кацярына АКУЛІЧ (мастацкі аддзел).

Адрас рэдакцыі
Юрыдычны адрас: Рэспубліка Беларусь,
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 а.
E-mail: info@zvazda.minsk.by.

Паштовы адрас: Рэспубліка Беларусь,
220034, г. Мінск, вул. Захарова, 19.
E-mail: a-vojik@yandex.by;

Тэлефон галоўнага рэдактара, намесніка
галоўнага рэдактара, аддзелаў фельетонаў
і пісьмаў, літаратуры, мастацкага – 244-92-37,
бухгалтэрыі – 311-17-16,
прыёмнай – 311-17-13 (тэл./факс).

Падпісныя індэксы:
74844 – індывідуальны, 01380 –
індывідуальны льготны, 748442 – ведамасны,
01381 – ведамасны льготны.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку
масвай інфармацыі № 520 ад 10.12.2012,
выдадзенае Міністэрствам інфармацыі
Рэспублікі Беларусь.

Выдавец
Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова
«Выдавецкі дом «Звязда»
Дырэктар – галоўны рэдактар
Аляксандр Мікалаевіч КАРЛЮКЕВІЧ

Камп'ютарная вёрстка: Святлана ТАРГОНСКАЯ
Стыльрэдактар: Марыя ГІЛЕВІЧ

Падпісана да друку 05.03.2021.
Фармат 60 x 84 1/8. Афсетны друк.
Папера афсетная. Ум. друк. арк. 1,86.
Ул.-выд. арк. 2,55. Тыраж 483 экз. Заказ

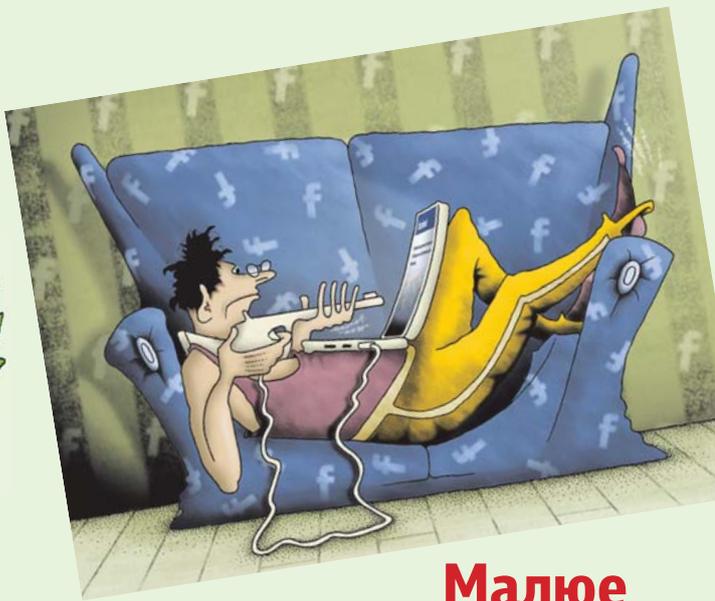
Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства
«БудМедыяПраект». ЛП № 02330/71
ад 23.01.2014, вул. В. Харужай, 13/61,
220123, Мінск, Рэспубліка Беларусь.

Матэрыялы не рэцэнзуюцца і не вяртаюцца, прымаюцца
толькі ў электронным выглядзе. Перадрукоўваючы
матэрыял, трэба абавязкова спасылкацца на «Вожык».
Аўтары публікацый нясуць адказнасць за падбор
і дакладнасць фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць
матэрыялы, не падзяляючы пазіцыю і думку аўтараў.

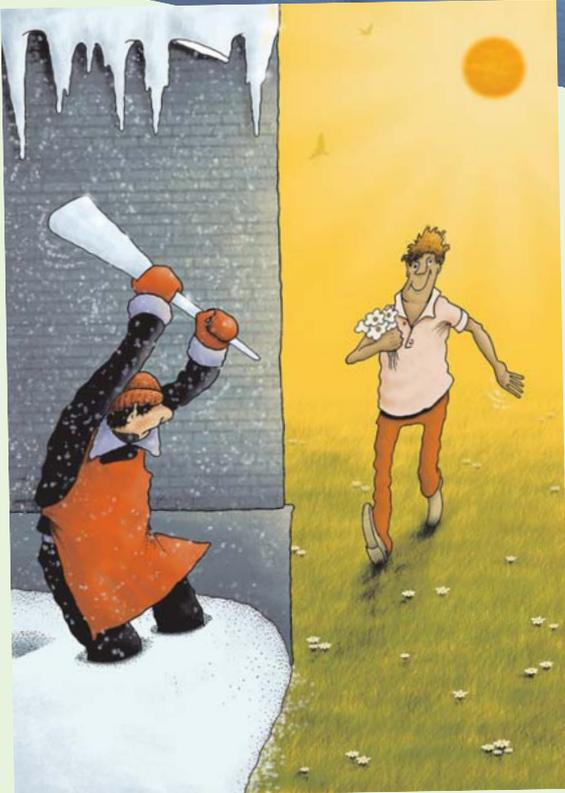
© Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, 2021
© РВУ «Выдавецкі дом «Звязда», 2021

ВЕРНИСАЖ

**Малюе
Александр
ШМІДТ**

**Сказанае слова ніхто
за хвост не зловіць (бел.).**

Сказанае
слова
адлятае
(франц.).

Сачы за тым,
што гаворыш,
а не за тым,
што думаеш
(лацін.).

Лепш
паслізнуцца нагой,
чым языком (англ.).

Слова не воробей: вылетит — не поймаешь (рус.).

Падпішыся на «Вожык»!

Не выходзячы з дома
праз сэрвіс «Інтэрнэт-
падпіска» на сайце
www.belpost.by/!

Ва ўсіх
аддзяленнях
паштовай сувязі
Рэспублікі
Беларусь!

У магазінах
і павільёнах
РУП «Белсаюз-
друк»!

На тэрміналах
РУП «Белпошта»!

Нашы індэксы:

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ — 74844,
ІНДЫВІДУАЛЬНЫ ЛЬГОТНЫ
(для жыхароў сельскай мясцовасці:
райцэнтры і населеныя пункты раёнаў) —
01380;

ВЕДАМАСНЫ — 748442,
ВЕДАМАСНЫ ЛЬГОТНЫ
(для ўстаноў Міністэрства культуры,
Міністэрства адукацыі) — 01381.

